

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5361/2553

บริษัทกรุงเทพค้าสัตว์ จำกัด โจทก์ นายมาลัย อินทรักษาจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 695, ป.พ.พ. มาตรา 693

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยมิได้นำสืบให้เห็นว่า คดีที่ธนาคาร ก. ฟ้องจำเลยและโจทก์เป็นจำเลยนั้น จำเลยได้ให้การในคดีนั้นว่าขาดอายุความอย่างใดบ้าง คดีจะฟังว่าโจทก์ยอมชำระหนี้แก่ธนาคารทั้ง ๆ ที่จำเลยให้การและนำสืบอยู่ว่าคดีขาดอายุความ และโจทก์ทราบดีแล้วว่าสิทธิเรียกร้องของธนาคารขาดอายุความ อันจะถือว่าโจทก์ในฐานะผู้ค้าประกันละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ขึ้นต่อสู้ธนาคาร ตาม ป.พ.พ. มาตรา 695 ยังไม่ได้ เมื่อ ว. ซึ่งเป็นตัวแทนของโจทก์ได้หักเงินค่าขายไก่ของจำเลยไว้ ชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชีแก่ธนาคารครบถ้วนแล้ว แต่ ว. กลับมิได้นำเงินไปชำระหนี้แก่ธนาคาร ก. ตามที่จำเลยค้างชำระต่อธนาคาร โจทก์ในฐานะตัวการจึงต้องผูกพันรับผิดชอบในการกระทำของ ว. ด้วย การที่ธนาคาร ก. ได้ฟ้องจำเลยและโจทก์เป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 1486/2545 ของศาลชั้นต้น และโจทก์ได้ชำระหนี้ให้แก่ธนาคารไปถือว่าเป็นการชำระหนี้แทนจำเลยตาม จำนวนที่ ว. ตัวแทนของโจทก์ได้รับเอาไป มิใช่เป็นการชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันของจำเลย แต่อย่างใด โจทก์จึงไม่อาจรับช่วงสิทธิจากธนาคารมาฟ้องไล่เบี้ยเอาจากจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 693 ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 394,846.73 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงิน 385,216.33 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ภาค 2 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์ และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นฟังได้ว่าเมื่อเดือนธันวาคม 2524 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้อนุมัติให้โจทก์ดำเนินโครงการส่งเสริมเกษตรกรเลี้ยงไก่กระທးศรีราคา มีเงื่อนไขให้มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 20 ครอบครัว ธนาคารอนุมัติวงเงินกู้ครอบครัวละ 400,000 บาท ชำระเมื่อมีการจับไก่ออกและวงเงินเบิกเกินบัญชีครอบครัวละ 290,000 บาท ให้ลดภาระหนี้เบิกเกินวงเงินและวงเงินเบิกเกินบัญชีให้เกษตรกรทุกรายยินยอมให้โจทก์เป็นผู้ควบคุมเบิกจ่ายรวมทั้งการชำระคืนธนาคาร ซึ่งโจทก์ได้รับหนังสือมอบอำนาจให้นายวิชัย เป็นตัวแทนของโจทก์ในการควบคุมดูแลและจัดการงานในโครงการผ่านธนาคารควบคุมเบิกจ่ายเงินของลูกค้าในโครงการ ซึ่งเบิกจ่ายเงินจากบัญชีในธนาคารทำหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างลูกค้ากับธนาคาร และระหว่างโจทก์กับธนาคารและลูกค้า และวันที่ 17 มีนาคม 2525 จำเลยทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด ขอเบิกเงินเกินบัญชีจำนวนเงินไม่เกิน 290,000 บาท มีกำหนดชำระคืนภายใน 12 เดือน (วันที่ 17 มีนาคม 2526) มีโจทก์เป็นผู้ค้าประกัน ต่อมาธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบังคับจำเลยและโจทก์เป็นจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและสัญญาค้ำประกันเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 1486/2545 ของศาลชั้นต้น ระหว่างพิจารณาในคดีดังกล่าว โจทก์ได้ชำระหนี้แก่ธนาคารในวันที่ 13 พฤษภาคม 2546

จำนวนเงิน 385,216.33 บาท และในวันที่ 14 พฤษภาคม 2546 ธนาคารขอถอนฟ้องคดีดังกล่าว โดยจำเลยและโจทก์ไม่คัดค้าน โจทก์จึงใช้สิทธิฟ้องไล่เบี้ยเอาจากจำเลยเป็นคดีนี้ คดีมีปัญหา วินิจฉัยฎีกาของโจทก์ในเบื้องต้นว่า โจทก์ในฐานะผู้ค้าประกันของจำเลยมีสิทธิไล่เบี้ยให้จำเลย ชำระเงิน 385,216.33 บาท หรือไม่ คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค 2 วินิจฉัยว่า คดีที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ฟ้องจำเลยและโจทก์เป็นจำเลย โจทก์ยอมชำระหนี้แก่ธนาคาร ทั้งที่จำเลยให้การและ นำสืบอยู่ว่าในคดีนั้นจำเลยให้การต่อสู้ว่าคดีขาดอายุความ และโจทก์ทราบดีแล้วว่าสิทธิเรียกร้อง ของธนาคารตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีขาดอายุความ 10 ปี เท่ากับโจทก์ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ขึ้นต่อสู้ธนาคาร โจทก์จึงไม่มีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากจำเลยตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 695 โจทก์ฎีกาว่า การที่จำเลยให้การในคดีที่ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ฟ้องจำเลยและโจทก์ว่าคดีขาดอายุความเท่านั้น ยังไม่เพียงพอที่จะถือว่า จำเลยมีข้อต่อสู้ในคดีดังกล่าวแล้ว เพราะข้อต่อสู้นี้จำเลยต้องบรรยายให้เห็นว่าขาดอายุความ อย่างไร เพื่อให้ศาลในคดีดังกล่าวกำหนดเป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ กับคดีนั้นไม่มีการสืบพยาน เพราะธนาคารได้ถอนฟ้องไปก่อน โจทก์จึงไม่ทราบว่า จำเลยได้ชำระหนี้ให้ธนาคารไปแล้วอย่างไร มีการรับสภาพหนี้กันไว้หรือไม่ ไม่มีการรับข้อเท็จจริงเรื่องอายุความไว้ ปัญหาเรื่องอายุความไม่มี ข้อยุติว่าธนาคารมีสิทธิฟ้องหรือไม่ และแม้หนี้จะเกิน 10 ปี ธนาคารก็สามารถฟ้องจำเลยได้ เห็นว่า ทางพิจารณาไม่ปรากฏว่าจำเลยนำสืบและอ้างส่งเอกสารใดๆ ที่แสดงว่าในคดีที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ฟ้องจำเลยและโจทก์เป็นจำเลยนั้น จำเลยได้ให้การในเรื่องคดีของธนาคารขาด อายุความอย่างใดบ้าง คดีจะฟังว่าจำเลยให้การดังที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 ยกขึ้นวินิจฉัยเช่นนั้นยังไม่ ได้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายกฟ้องโดยอ้างว่า โจทก์ไม่มีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากจำเลยตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 695 จึงเป็นการไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น ส่วนที่ โจทก์ฎีกาว่า จำเลยมอบอำนาจให้นายวิชัยรับเงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด มาเป็นค่าใช้จ่ายใน การเลี้ยงไก่ของจำเลย เมื่อถึงเวลาจับไก่ขายได้เงินมา นายวิชัยก็นำเงินไปชำระให้ธนาคารตาม สัญญากู้เงินส่วนหนึ่งและสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีอีกส่วนหนึ่ง ที่เหลือคืนให้จำเลย เมื่อนายวิชัยไม่ นำเงินไปชำระให้ธนาคารจำเลยจึงต้องรับผิดชอบธนาคาร การที่จำเลยทำสัญญากับนายวิชัย เป็นการยอมรับว่าจำเลยยังเป็นหนี้ธนาคารอยู่ โจทก์ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสัญญาดังกล่าว โจทก์จะ แต่งตั้งให้นายวิชัยมีอำนาจรับเงินตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยไม่ได้เพราะเป็นเงินของ จำเลย โจทก์แต่งตั้งให้นายวิชัยเป็นตัวแทนดูแลผลประโยชน์ของโจทก์ในด้านการเก็บเงินค่าลูกไก่ อาหารไก่ และการติดตามการเลี้ยงไก่ให้ได้คุณภาพตามที่โจทก์กำหนด นายวิชัยจึงเป็นตัวแทนทั้ง ของโจทก์และจำเลย แต่มีใช่เป็นตัวแทนของโจทก์ในส่วนที่เกี่ยวกับการหักเงินของจำเลยนำมา ชำระหนี้ให้ธนาคารดังที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยนั้น... ข้อเท็จจริงตามสำนวนฟังได้ว่า เมื่อนายวิชัยซึ่งเป็น ตัวแทนของโจทก์ได้หักเงินค่าขายไก่ของจำเลย นายทองสุข นางจำเนียร นางลออและนาง สมหมายไว้ชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชีแก่ธนาคารครบถ้วนแล้ว แต่นายวิชัยกลับมิได้นำเงินไป ชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชีแก่ธนาคารครบถ้วนแล้ว แต่นายวิชัยกลับมิได้นำเงินไปชำระหนี้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ตามที่จำเลย นายทองสุข นางจำเนียร นางลออและนางสมหมาย ค้างชำระต่อธนาคาร โจทก์ในฐานะตัวการจึงต้องผูกพันรับผิดชอบในการกระทำของนายวิชัยด้วย การ ที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ฟ้องจำเลยและโจทก์เป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 1486/2545 ของศาลชั้นต้น และโจทก์ได้ชำระหนี้ให้แก่ธนาคารไปถือว่าเป็นการชำระหนี้แทน จำเลยตามจำนวนที่นายวิชัยตัวแทนของโจทก์ได้รับเอาไปมิใช่เป็นการชำระหนี้ในฐานะ

ผู้ค้าประกันของจำเลยแต่อย่างใด โจทก์จึงไม่อาจรับช่วงสิทธิจากธนาคารมาฟ้องไล่เบี้ยเอาจากจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 693 ได้ ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ทวิ ประจวบลาภ · มานัส เหลืองประเสริฐ · สุนทร ทรงฤกษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5361/2553>